

ale cronicilor rusești, datează greșit, în secolul al XII-lea, lista orașelor din aceste cronici¹.

Afirmația autorului nu ne surprinde, deoarece acesta, presupunând existența încă din secolul al XII-lea a unor orașe în Moldova, scoate în evidență rolul coloniștilor străini în fondarea și organizarea lor, afirmându-se ca un adept consecvent al unor concepții perimate, după care poporul român ar fi avut în evul mediu un caracter strict rural și a fost alcătuit exclusiv din agricultori și păstori, lipsindu-i o viață urbană. Aceasta din urmă a fost desfășurată, chipurile, de coloniștii germani. Unor astfel de teorii, care falsifică adevărul istoric, le răspund în mod categoric datele arheologice recente, care dovedesc, pe întregul cuprins al Moldovei, existența unei activități umane de caracter urban, manifestată din abundență de către elementul autohton, cu mult înainte de venirea unor coloniști străini.

Astfel, noile date arheologice obținute în urma săpăturilor metodice într-o serie de orașe din Moldova și confruntate cu știrile din cele mai vechi izvoare scrise referitoare la aceste orașe ne permit unele precizări de o deosebită importanță în problema vechimii așezărilor de caracter urban din Moldova.

În acest sens este necesară analiza fragmentului conținând orașele din Moldova, pentru a se preciza vremea când s-a putut întocmi această listă locală și, mai ales, pentru identificarea și localizarea cât mai exactă a orașelor înșirate în această listă.

«... Ясьскын торгъ на Прутк рѣцк, Романовъ торгъ на Молдовк, Нѣмкчъ, в горахъ Корочюновъ Кланъ, Гочяка, Серетъ, Бая, Чечкнъ, Коломыя, городокъ на Черемошк, на Днѣстрѣ Хоткнъ. Я се... Колоскын гради...»². Adică «... Țîrgul Iași pe râul Prut, Țîrgul Roman pe Moldova, Neamț, în munți Piatra lui Crăciun, Suceava, Siret, Baia, Baia, Țețina, Colomeea, Cetățuia pe Ceremuș. Pe Nistru Hotin. *Acestea sînt... orașele moldovenesti...*».

În ceea ce privește data alcătuirii acestui fragment, intrat apoi în componența listei generale a orașelor, este cazul să ne referim la orașele și cetățile din țara Șepenițului, precum și la orașul Colomeea. După cum se știe, țara Șepenițului cuprindea Hotinul, Țețina și Hmielovul, probabil Cetățuia de pe Ceremuș din lista menționată mai sus. Aceste orașe și cetăți intraseră în componența statului moldovenesc, probabil, curînd după înlăturarea dominației Hoardei de Aur, înfrîntă la Apele Albastre de oștile ruso-lituaniene, în 1362. În vremea lui Petru Mușat, aceste orașe fac parte efectiv din voievodatul Moldovei. În

¹ Hugo Weczerka, *Das Mittelalterliche und frühzeitliche Deutschland im Fürstentum Moldau von seinem Anfängen bis zu seinem Untergang (13—18 Jahrhundert)*, München, 1960, p. 110.

² În lista orașelor aflată la începutul cronicii *Voskresenskaia*, după orașul Hotin se scrie „А то болгарскыи и волоскыи городокъ. А се польскыи гради...“ М. N. Tihomirov atrage atenția asupra inadvertenței din propoziția referitoare la Hotin, în care substantivul *городокъ* (la singular) nu se acordă cu adjectivele *болгарскыи* и *волоскыи* (la plural). Autorul presupune, pe bună dreptate, că atît fragmentul privind orașele din Bulgaria, cît și cel privind orașele din Moldova trebuie să înceapă cu subtitlul: «А се болгарскыи гради» «А се волоскыи гради» și așa mai departe. Copistul însă a omis aceste două subtitluri, pe care apoi le-a contopit într-unul singur și l-a introdus acolo unde se încheia fragmentul cuprinzînd atît orașele din Bulgaria, cît și orașele din Moldova. Un alt copist, într-o epocă ulterioară, a presupus că acest ultim pasaj din listă se referă numai la orașul Hotin, ajungîndu-se în felul acesta la o formă coruptă. Aceasta din urmă a dat naștere la discuții în istoriografia românească din trecut, considerîndu-se textul confuz, datorită faptului că enumera drept orașe rusești vechile orașe moldovenesti.